

Přednáška 10 cyklu „Úvod do romistiky I“ – FFMU 5. 12. 2007

Etno-emancipační hnutí Romů; Svaz Cikánů- Romů a IRU

Vznik a zánik SC-R

Zvaz Cigánov-Rómov existoval na Slovensku od dubna 1969 (J. Cibula, A. Facuna, Ant. Pompa, JUDr. Gustav Karika, Ferdinand Bihári – vedoucí učňovského střediska Podunajské Biskupice)

Svaz Cikánů-Romů v českých zemích měl první ustavující sjezd 30. 8. 1969 v Brně (ing. Miroslav Holomek – pozdější předseda ÚV SCR), JUDr. Tomáš Holomek, Antonín Daniel, Zikmund Vágai, Bartoloměj Daniel, ad)
Oba svazy byly společenskými organizacemi v rámci tehdejší Národní fronty.

Zpravodaj: pojmenovaný „Romano lil“, vychází do r. 1973.

1971 se skupina z vedení SCR (Ján Cibula a další) zúčastnila prvního kongresu WORLD ROMANI UNION v Orpingtonu u Londýna.

Stručný přehled datace kongresů Mezinárodní romské unie (původní název World Romani Union; formálně jednotné od r. 1978 - engl: International Romani Union; rom: Internacionalno romani unia)

8. 4. 1971, Orpington (London), Velká Británie

1978 Geneva, Švýcarsko

1981, Göttingen, BDR

1990, Serock (Warsava), Polsko

2000, Praha, ČR

2004, Lancia, Itálie

V roce 1971 přijaty mezinárodní romské symboly:
Romská vlajka:

Romská hymna (text mutuje v jednotlivých dialektech) dle textu J. Jovanoviće „Gelem, gelem“.

Nedostatků v ekonomickém vedení hospodářských zařízení využilo politické vedení NF a pod tlakem ÚVKŠČ v dubnu 1973 oba SC-R byly zrušeny.

Období 70.- 80 let v ČSSR

Po násilném zrušení těchto společenských organizací se státním garantem romského obyvatelstva stalo MPSV, pod dozorem sociálních kurátorů jednotlivých Okresních a místních národních výborů dochází k posilování romské kultury a jazyka, 1976 MPSV vydává metodickou příručku „*Práce s cikánským obyvatelstvem*“:

Realizované aktivity

1982 při Okresním domě pionýrů a mládeže v Sokolově byl zřízen soubor Romen, pod vedením JUDr. Emila Ščuky a Marty Bandyové. 30 členů – divadelní a písňový repertoár, účast na folkl. slavnostech (Vychodna, Strážnica, Miškolc...)

M. Hübschmannová učí na Jazykové škole v Praze romský jazyk
Postavení Romů kritizovali iniciátoři Charty 77

1989

Bezprostředně po 17. listopadu byl ustanoven přípravný výbor Romské občanské iniciativy: JUDr. E. Ščuka, Jan Rusenko, PhDr. Vlado Oláh, Ondřej Giňa

Romská občanská iniciativa - založena 21. 11. 1989 v Praze (ústřední výbor 30zástupců z Čech a 22 ze SK)

- vydává zpravodaj „Romano lav“

Současnost

Romská elita se profiluje především na poli neziskového sektoru, výrazně činné organizace (řazeno abecedně) např.:

Athinganoi <http://www.athinganoi.cz/>

Dženo <http://www.dzeno.cz/>

Romea <http://www.romea.cz/>

Společenství Romů na Moravě <http://www.srnm.cz/>

a další...

Doporučená literatura:

Davidová, E., *Romano Drom. Cesty Romů 1945 - 1990*, Olomouc 1995

Holomek, K., *Vývoj romských reprezentací po roce 1989 a minoritní mocenská politika ve vztahu k Romům*, in: Romové v ČR, Praha 1999, s. 290-311

Rombase – didactically edited information on Roma, History and Politics, dostupné na <http://romani.uni-graz.at/rombase/>

Šiklová, J., *Romové a nevládní, neziskové romské a proromské občanské organizace přispívající k integraci tohoto etnika*, in: Romové v ČR, Praha 1999, s. 271 - 289

